

ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΤΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΕΙΣΑΓΓΕΛΕΑ
JEAN-PIERRE WARNER
της 20ής Μαρτίου 1980 *

Κύριε Πρόεδρε,
Κύριοι δικαστές,

Το Δικαστήριο επελήφθη της εκδικάσεως της υπό κρίση υποθέσεως κατόπιν αιτήσεως του High Court της Ιρλανδίας για την έκδοση προδικαστικής αποφάσεως.

Προσφεύγων ενώπιον του δικαστηρίου αυτού είναι ο Kevin Lee, υπάλληλος γραφείου στην Ag-Tech Refinery, Ballisodare, κομητεία του Sligo. Ο προσφεύγων είναι επίσης γεωργός μερικής απασχολήσεως. Το 1972 απέκτησε μια μικρή γεωργική εκμετάλλευση, αποτελούμενη από δύο αγροτεμάχια, εκτάσεως ένδεκα και τεσσάρων acres αντίστοιχα, στο Cooney, Ballisodare.

Καθού είναι ο υπουργός γεωργίας της Ιρλανδίας.

Η διαφορά μεταξύ του Lee και του υπουργού αφορά αίτηση του Lee περί καταβολής πριμοδοτήσεως βάσει του ιρλανδικού Farm Modernisation Scheme (σύστημα εκσυγχρονισμού των γεωργικών εκμεταλλεύσεων). Πρόκειται για σύστημα το οποίο θέσπισε ο υπουργός την 1η Φεβρουαρίου 1974, κατ' εφαρμογή δύο οδηγιών του Συμβουλίου περί εκσυγχρονισμού των γεωργικών εκμεταλλεύσεων, δηλαδή των οδηγιών

72/159/ΕΟΚ (ΟJ L 96 της 23.4.1972, σ. 1) και 73/131/ΕΟΚ (ΕΕ ειδ. έκδ. τ. 03/009, σ. 195). Τα ερωτήματα τα οποία υπέβαλε στο Δικαστήριο το High Court αφορούν την ερμηνεία της πρώτης από αυτές τις οδηγίες.

Σύμφωνα με τις αιτιολογικές σκέψεις της, η οδηγία 72/159 έχει ως σκοπό την πραγματοποίηση των στόχων της κοινής γεωργικής πολιτικής, τους οποίους θέτει το άρθρο 39, πρώτη παράγραφος, περιπτώσεις α και β, της Συνθήκης, μέσω διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων στη γεωργία. Μεταξύ άλλων, αναφέρει σχετικά τα εξής:

«Τα καλύτερα αποτελέσματα μπορούν να επιτευχθούν εάν, με βάση τις κοινοτικές αντιλήψεις και κριτήρια, τα κράτη μέλη προβούν τα ίδια στην εφαρμογή των κοινών μέτρων με τη δική τους νομοθεσία και τις δικές τους διοικητικές διαδικασίες και εάν καθορίσουν, περαιτέρω, τα ίδια, με βάση τις προϋποθέσεις τις οποίες θέτει η Κοινότητα, το βαθμό στον οποίο τα μέτρα αυτά πρέπει να ενταθούν ή να συγκεντρωθούν σε ορισμένες περιοχές.»

Η γενική διάρθρωση της οδηγίας είναι η ακόλουθη.

Το άρθρο 1 επιβάλλει στα κράτη μέλη την υποχρέωση να θεσπίσουν επιλεκτικό σύστημα ενθαρρύνσεως των γεωργικών εκμε-

* Γλώσσα του πρωτοτύπου: η αγγλική.

ταλλεύσεων οι οποίες «παρουσιάζουν προοπτική αναπτύξεως». Το άρθρο αυτό επιτρέπει στα κράτη μέλη, εντός ορισμένων ορίων, να διαφοροποιούν κατά περιοχές το ύψος των προβλεπομένων οικονομικών κινήτρων και να μην εφαρμόζουν σε ορισμένες περιοχές όλα ή μερικά από τα θεσπιζόμενα μέτρα.

Τα άρθρα 2 έως 10 καθορίζουν τη βασική διάρθρωση του συστήματος. Κατά τον καθορισμό αυτό, προβλέπουν διακριτική εξουσία των κρατών μελών επί μιας σειράς ζητημάτων. Στα κράτη μέλη εναπόκειται, ιδίως, να ορίσουν το περιεχόμενο της εννοίας «γεωργός κατά κύρια απασχόληση» (καθ' όσον μια γεωργική εκμετάλλευση δεν θεωρείται ότι «παρουσιάζει προοπτική αναπτύξεως» παρά μόνον όταν ο κάτοχος της πληροί την προϋπόθεση αυτή), να καθορίσουν «τα κριτήρια της εκτιμήσεως της επαγγελματικής ικανότητας του κατόχου της εκμεταλλεύσεως» (καθ' όσον απαιτείται και επαρκώς επαγγελματική ικανότητα του κατόχου της εκμεταλλεύσεως), να προσδιορίσουν επακριβώς, από διάφορες απόψεις, τη μέθοδο υπολογισμού του κατά το άρθρο 2, παράγραφος 2, «στόχου εκσυγχρονισμού» (δηλαδή το επίπεδο εισοδήματος το οποίο θα είναι σε θέση να αποδώσει η γεωργική εκμετάλλευση εάν αναπτυχθεί, πράγμα που πρέπει να αποδειχθεί), να ορίσουν τις αρχές που είναι αρμόδιες για την εξέταση των αιτήσεων και την έγκριση των σχεδίων αναπτύξεως τα οποία υποβάλλουν οι κάτοχοι των γεωργικών εκμεταλλεύσεων, τέλος δε, εντός των προβλεπομένων ορίων, να καθορίσουν τη μορφή και το ύψος των κινήτρων που θα παρέχονται στους κατόχους γεωργικών εκμεταλλεύσεων των οποίων οι αιτήσεις έγιναν δεκτές. Τα κίνητρα μπορούν να παρέχονται υπό διάφορες μορφές, συμπεριλαμβανομένης της επιδοτήσεως επιτοκίου και της εγγυήσεως για τα χορηγούμενα δάνεια.

Τα άρθρα 11 έως 13 υποχρεώνουν τα κράτη μέλη να θεσπίσουν συστήματα παροχής κι-

νήτρων για διάφορους συγκεκριμένους σκοπούς, δηλαδή προς ενθάρρυνση της τηρήσεως λογιστικών βιβλίων στις γεωργικές εκμεταλλεύσεις (άρθρο 11), ενίσχυση της προωθήσεως γεωργικών εκμεταλλεύσεων, οι οποίες έχουν ως σκοπό την αμοιβαία παροχή βοήθειας μεταξύ των εκμεταλλεύσεων και άλλους παρόμοιους σκοπούς (άρθρο 12) και προαγωγή του εκσυγχρονισμού των γεωργικών εκμεταλλεύσεων με ενέργειες για άρδευση, αναδάσμο της γης και συναφείς εργασίες (άρθρο 13).

Ασκώντας, προφανώς, τις κατά το άρθρο 42 της Συνθήκης εξουσίες του, το Συμβούλιο, με το άρθρο 14 της οδηγίας, απαγορεύει τη χορήγηση άλλων κρατικών ενισχύσεων για επενδύσεις των αγροκτημάτων, εκτός από ορισμένες ειδικώς προσδιοριζόμενες εξαιρέσεις.

Τα άρθρα 15 και επόμενα της οδηγίας περιέχουν διατάξεις οικονομικού και γενικού χαρακτήρα. Ειδικότερα, προβλέπουν μια διαδικασία κατά την οποία τα κράτη μέλη ανακοινώνουν στην Επιτροπή τα σχέδια «όλων των νομοθετικών, κανονιστικών ή διοικητικών διατάξεων» που σκοπεύουν να θεσπίσουν κατ' εφαρμογή της οδηγίας, και κατά την οποία τα σκοπούμενα μέτρα, εφόσον η Επιτροπή πεισθεί ότι είναι σύμφωνα προς την οδηγία, εγκρίνονται με μια διαδικασία ανάλογη προς τη διαδικασία την οποία ακολουθούν οι επιτροπές διαχειρίσεως. Τα άρθρα αυτά προβλέπουν, επίσης, ότι μπορεί να ζητηθεί η κάλυψη των δαπανών τις οποίες πραγματοποιούν τα κράτη μέλη βάσει της οδηγίας (εκτός των κατά το άρθρο 14 δαπανών) από το ΕΓΤΠΕ.

Με την απόφαση 75/100/ΕΟΚ της Επιτροπής της 20ής Ιανουαρίου 1975 (ΟJ L 40 της 14.2.1975, σ. 61), διαπιστώθηκε ότι το Farm Modernisation Scheme της 1ης Φεβρουα-

ρίου 1974, το οποίο είχε κοινοποιήσει η Κυβέρνηση της Ιρλανδίας, πληρούσε τις προϋποθέσεις της οικονομικής συνεισφοράς της Κοινότητας σύμφωνα με την οδηγία.

Δεν χρειάζεται, νομίζω, να σας απασχολήσω με τις λεπτομέρειες αυτής της ρυθμίσεως· θα ήθελα μόνο να αναφέρω ότι η τελευταία διάταξή της, άρθρο 12 του τμήματος VII, είναι διατυπωμένη ως εξής:

«Η απόφαση του υπουργού επί παντός ζητήματος σχετικού με το παρόν σύστημα ή με βάσει αυτού πραγματοποιούμενα έργα θα είναι οριστική.»

Στις 26 Ιανουαρίου 1978, ο Lee προσέφυγε κατά του υπουργού ενώπιον του Circuit Court, Sligo, ζητώντας να του καταβληθεί ποσό 420 λιρών, το οποίο ισχυρίστηκε ότι του οφειλόταν βάσει του συστήματος αυτού «για την εγκατάσταση συστήματος αρδεύσεως» στα κτήματά του στο Cooney. Την προσφυγή του εστήριξε ρητώς στις οδηγίες 72/159 και 73/131.

Κατά τον Lee, τα πραγματικά περιστατικά επί των οποίων στηρίζεται η προσφυγή αυτή είναι τα εξής:

Ενώ η εκτάσεως ένδεκα acres ιδιοκτησία του αρδευόταν φυσικά, η εκτάσεως τεσσάρων acres ιδιοκτησία του δεν αρδευόταν. Για το λόγο αυτό, έκανε γεωτρήσεις στην ιδιοκτησία αυτή, βρήκε νερό σε βάθος 280 ποδών και εγκατέστησε αντλία και υπόγειο αγωγό που τροφοδοτούσαν μια ποτίστρα για βοοειδή. Το συνολικό κόστος του έργου ήταν 1 400 λίρες. Κατά την ίδια εποχή, αφού είχε πάρει άδεια γενικής διαρρυθμίσεως δύο τοποθεσιών για ιδιωτικές κατοικίες και επειδή ήθελε να τις πωλήσει ως υδρευόμενες, προσέθεσε στον αγωγό μια-

προέκταση σε σχήμα T, η οποία οδηγούσε σε μια δεξαμενή για τις κατοικίες που θα χτιζόνταν. Αφού επώλησε τα δύο τμήματα γης, έλαβε άδεια για ένα τρίτο. Τα τρία τμήματα είναι συνεχόμενα και έχουν στο σύνολό τους έκταση περίπου 1 1/2 acre. Το υπόλοιπο της ιδιοκτησίας, περίπου 2 1/2 acres, χρησιμοποιείται για τη βοσκή βοοειδών, τα οποία έχουν δυνατότητα προσβάσεως στο νερό της ποτίστρας. Το κόστος της προεκτάσεως σε σχήμα T και της δεξαμενής για τις κατοικίες δεν περιλαμβανόταν στο ποσό των 1 400 λιρών. Οι 420 λίρες τις οποίες ζήτησε ο Lee με την προσφυγή αντιπροσωπεύουν το 30% των 1 400 λιρών· το ποσό αυτό του οφειλόταν, όπως ισχυρίζεται, ως πριμοδότηση στο πλαίσιο του εν λόγω συστήματος.

Κατά την ενώπιον του Circuit Court άμυνά του, ο υπουργός αρνήθηκε την οφειλή ποσού 420 λιρών ή οποιουδήποτε άλλου ποσού στον Lee ως πριμοδοτήσεως ή για άλλη αιτία. Μεταξύ άλλων, ισχυρίστηκε ότι ο Lee δεν είχε λάβει γραπτή έγκριση για τις εργασίες, ότι, εάν και κατά το μέτρο που ο Lee είχε πραγματοποιήσει ορισμένες εργασίες στην ιδιοκτησία του και είχε ζητήσει σχετικά τη χορήγηση πριμοδοτήσεως, ειδικαιούτο να λάβει πριμοδότηση 15 λιρών, η οποία του είχε προσφερθεί, την οποία όμως εκείνος αρνήθηκε, ότι το Circuit Court δεν ήταν αρμόδιο για την εκδίκαση της προσφυγής του Lee λόγω του άρθρου 12 του τμήματος VII του Farm Modernisation Scheme και ότι έργα, όπως αυτά που πραγματοποίησε ο Lee, δεν σχετίζονται αποκλειστικά με την ανάπτυξη ή τον εκσυγχρονισμό μιας γεωργικής εκμεταλλεύσεως, ώστε να εμπίπτουν στο εν λόγω σύστημα, αλλά είχαν κατ' ουσίαν ως σκοπό την υδροδότηση των κατοικιών. Όπως προέκυψε, οι 15 λίρες που προσφέρθηκαν εκ μέρους του υπουργού αντιπροσώπευαν το 30% του ποσού το οποίο εδαπάνησε ο Lee για την ποτίστρα των ζώων και τον αγωγό που οδηγούσε σ' αυτήν.

Στις 28 Απριλίου 1978, ο δικαστής του Circuit Court απέρριψε την προσφυγή του Lee. Οι λόγοι της απορρίψεως αυτής δεν προκύπτουν από κανένα στοιχείο της δικογραφίας.

Ο Lee άσκησε έφεση ενώπιον του High Court. Της εκδικάσεώς της επελήφθη ο δικαστής Doyle, ο οποίος εδίκασε στο Sligo στις 4 Απριλίου 1979. Αποφάσισε να διατάξει την υποβολή προδικαστικού ερωτήματος προς το Δικαστήριο πριν τελειώσει η αποδεικτική διαδικασία, με αποτέλεσμα να μην έχουμε υπόψη μας τα διαπιστωθέντα πραγματικά περιστατικά. Τα ερωτήματα που υπέβαλε στο Δικαστήριο είναι τα εξής:

- «1. Οι διατάξεις της οδηγίας 72/159 και ειδικότερα τα άρθρα 13 και 14 αφορούν αποκλειστικά την ανάπτυξη των εκμεταλεύσεων για γεωργικούς σκοπούς ή αφορούν και τα εγγειοβελτιωτικά έργα που πραγματοποιούνται ενόψει της ανεγέρσεως κατοικιών προοριζομένων να χρησιμοποιηθούν από πρόσωπα που δεν ασκούν γεωργική δραστηριότητα;
2. Είναι αντίθετη προς τις διατάξεις της οδηγίας 72/159/ΕΟΚ του Συμβουλίου μια διάταξη, όπως η περιεχόμενη στο Farm Modernisation Scheme, το οποίο εθέσπισε ο υπουργός γεωργίας της Ιρλανδίας την 1η Φεβρουαρίου 1974, κατά την οποία η απόφαση του υπουργού επί παντός ζητήματος σχετικού με το παρόν σύστημα ή με βάσει αυτού πραγματοποιούμενα έργα θα είναι οριστική;»

Όσον αφορά το ερώτημα 1, όλοι όσοι υπέβαλαν παρατηρήσεις στο Δικαστήριο, δηλαδή ο Lee, ο υπουργός και η Επιτροπή, δέχονται ότι η οδηγία 72/159 αφορά μόνο την ανάπτυξη για γεωργικούς σκοπούς και δεν προβλέπει κίνητρα για εγγειοβελτιωτι-

κά έργα σχετικά με την ανέγερση κατοικιών. Ότι αυτό είναι ορθό, καθίσταται προφανές αν αναγνωσθεί η οδηγία. Ο Lee, ωστόσο, δεν ζήτησε από το Δικαστήριο να απαντήσει στο ερώτημα υπ' αυτήν την αυστηρή διατύπωση. Ούτε νομίζω ότι θα έπρεπε να γίνει κάτι τέτοιο. Το High Court της Ιρλανδίας, αφού λάβει γνώση όλων των αποδεικτικών στοιχείων, θα καταλήξει, ενδεχομένως, στο συμπέρασμα ότι, κατά τη διενέργεια γεωτρήσεων προς ανεύρεση νερού στην εκτάσεως τεσσάρων acres ιδιοκτησία του και κατά την εγκατάσταση της αντλίας, ο Lee είχε δύο σκοπούς, αφενός μεν να υπάρχει νερό για τα βοοειδή, τα οποία επρόκειτο να εκτραφούν στο κτήμα, αφετέρου δε να υπάρχει νερό για τις κατοικίες οι οποίες επρόκειτο να χτιστούν σ' αυτό. Εάν τα πράγματα έχουν έτσι, το κόστος του φρέατος και της αντλίας, το οποίο φαίνεται ότι αποτελεί το μεγαλύτερο μέρος των 1 400 λιρών, θα πρέπει, ίσως, να επιμεριστεί αναλογικά.

Είμαι, επομένως, της γνώμης ότι το Δικαστήριο, σε απάντηση του πρώτου ερωτήματος, πρέπει να αποφανθεί ότι, ενώ η οδηγία 72/159 του Συμβουλίου αναφέρεται μόνο στην ανάπτυξη των γεωργικών εκμεταλεύσεων για γεωργικούς σκοπούς, δεν αποκλείει την κατ' αναλογία κατανομή των δαπανών, οι οποίες πραγματοποιούνται εν μέρει προς γεωργικούς σκοπούς και εν μέρει προς άλλους σκοπούς, όπως η υδροδότηση κατοικιών.

Έρχομαι εν συνεχεία στο ερώτημα 2.

Ο υπουργός υποστήριξε ότι το Δικαστήριο πρέπει απλώς να απαντήσει στο ερώτημα αυτό αρνητικά, δηλαδή να αποφανθεί ότι μια διάταξη όπως το Τμήμα 12 του Μέρους VII του εν λόγω συστήματος δεν είναι αντίθετη προς την οδηγία. Κατά τη γνώμη μου, όμως, το Δικαστήριο δεν μπορεί να κάνει

κάτι τέτοιο χωρίς να λάβει σιωπηρά υπόψη τη θέση της διατάξεως αυτής στο πλαίσιο του ιρλανδικού δικαίου. Η Επιτροπή παρέθεσε ενώπιον του Δικαστηρίου μια σειρά από αποφάσεις του ιρλανδικού δικαστηρίου, από τις οποίες η Επιτροπή καλεί το Δικαστήριο να συναγάγει ότι τα δικαστήρια αυτά, ερμηνεύοντας τη διάταξη, θεωρούν ότι συμβιβάζεται προς την οδηγία υπό την έννοιά της την οποία δέχεται η Επιτροπή. Εξέτασα τις αποφάσεις αυτές και μου φαίνεται ότι, παρόλο που ενδεικνύουν μια τάση υπέρ της απόψεως ότι ένα διοικητικό σύστημα, το οποίο περιέχει μια διάταξη όπως η προκειμένη, δεν στερεί το διοικούμενο από κάθε δυνατότητα ασκήσεως βοηθημάτων, το εξαγόμενο συμπέρασμα δεν είναι αρκετά σαφές ώστε να μπορεί να αποτελέσει βάση για την κρίση του Δικαστηρίου. Νομίζω, επομένως, ότι το Δικαστήριο πρέπει να διακρίνει στο ερώτημα του παραπέμποντος δικαστηρίου το ανακύπτον ζήτημα κοινοτικού δικαίου, το οποίο είναι: ποιες υποχρεώσεις προβλέπει η οδηγία για τα κράτη μέλη;

Ο Lee και η Επιτροπή υποστήριξαν ότι η οδηγία υποχρεώνει τα κράτη μέλη να την εφαρμόσουν με μέτρα που γεννούν υπέρ των διοικουμένων δικαιώματα, των οποίων την προστασία μπορούν να επιδιώξουν οι διοικούμενοι μέσω των κανονικών διαδικασιών που προβλέπει το εθνικό δίκαιο. Στις γραπτές παρατηρήσεις της Επιτροπής, καθώς και στις γραπτές παρατηρήσεις του Lee, η πρόταση αυτή διατυπώθηκε ανεπιφύλακτα. Κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση, όμως, η Επιτροπή είπε ότι η πρόταση αυτή δεν ισχύει για τις μη υποχρεωτικού χαρακτήρα διατάξεις της οδηγίας, ιδίως δε για το άρθρο 14. Η επιφύλαξη αυτή είναι σημαντική, διότι κατά τον υπουργό το άρθρο 14 είναι η μόνη διάταξη της οδηγίας που θα μπορούσε να έχει σχέση με την περίπτωση του Lee, καθόσον ο Lee δεν είναι γεωργός κατά κύρια απασχόληση. Επ' αυτού δεν φαίνεται να διατυπώθηκε αμφισβήτηση εκ μέρους του Lee.

Κατά τη γνώμη μου, η Επιτροπή ορθότατα υπεστήριξε ότι το άρθρο 14 της οδηγίας δεν υποχρεώνει τα κράτη μέλη να δημιουργήσουν δικαιώματα υπέρ των διοικουμένων. Το άρθρο 14 αφήνει τα κράτη μέλη ελεύθερα να αποφασίσουν εάν θα το πράξουν ή όχι.

Όσον αφορά τα προηγούμενα άρθρα της οδηγίας, το ζήτημα δεν είναι τόσο σαφές. Κατέληξα, όμως, στο συμπέρασμα ότι η απάντηση είναι και ως προς αυτά η ίδια.

Ο Lee υποστήριξε ότι το παρόν ερώτημα διαφέρει από το ερώτημα αν η οδηγία επάγεται άμεσα αποτελέσματα. Κατά τη γνώμη μου, όμως, τα δύο αυτά ερωτήματα είναι τουλάχιστον συγγενή, διότι, όπως υπογράμμισα πρόσφατα στις προτάσεις μου επί της υποθέσεως 131/79, Santillo, μια διάταξη οδηγίας δεν μπορεί να επάγεται άμεσα αποτελέσματα, εκτός αν από «τη φύση, τη διάρθρωση και το γράμμα της διατάξεως» συνάγεται ότι υποχρεώνει τα κράτη μέλη να δημιουργήσουν δικαιώματα υπέρ των ατόμων με βάση το εσωτερικό τους δίκαιο.

Όπως ανέφερα, επίσης, στις προτάσεις αυτές, ένα από τα ζητήματα που πρέπει να ληφθούν υπόψη είναι το αν η εν λόγω διάταξη είναι αρκετά σαφής ώστε να γεννά δικαιώματα (βλ. σχετικά υπόθεση 51/76, Nederlandse Ondernemingen κατά Inspecteur der Invoerrechten en Accijnzen, Ecr. 1977, σ. 113, σκέψεις 23 έως 29 της αποφάσεως, και υπόθεση 143/78, Ratti, Ecr. 1979, σ. 1629, σκέψη 25 της αποφάσεως). Κατά τη γνώμη μου, οι διατάξεις των άρθρων 1 έως 13 της οδηγίας 72/159 δεν είναι αρκετά σαφείς ώστε να έχουν αυτή τη συνέπεια. Η διακριτική εξουσία των κρατών μελών την οποία προβλέπουν είναι αρκετά ευρεία. Ας διερευνηθεί το ζήτημα ως εξής: ας υποθεθεί ότι ένα κράτος μέλος, παραβαίνοντας κα-

ταφανώς τις βάσει της Συνθήκης υποχρεώσεις του, δεν έχει λάβει κανένα μέτρο προς εφαρμογή της οδηγίας. Τι δικαίωμα θα μπορούσε να επικαλεστεί ένας γεωργός του κράτους αυτού ενώπιον των δικαστηρίων του; Δεν θα ήταν, ενδεχομένως, σε θέση ούτε να δείξει ότι η έκταση στην οποία ασκεί γεωργική δραστηριότητα δεν περιλαμβάνεται στην κατηγορία των εκτάσεων για τις οποίες το κράτος μέλος θα μπορούσε να μην εφαρμόσει όλα ή μερικά από τα μέτρα που προβλέπει η οδηγία. Αν ξεπερνούσε το εμπόδιο αυτό, θα μπορούσε να αντιμετωπίσει δυσχέρειες προκειμένου να δείξει ότι καλύπτεται από κάποιον ορισμό, τον οποίο θα δεχόταν λογικά το κράτος μέλος ως προς την έννοια του «γεωργού κατά κύρια

απασχόληση», ότι συγκεντρώνει οποιεσδήποτε προϋποθέσεις τις οποίες θα πρόβλεπε λογικά το κράτος μέλος σχετικά με την «επαγγελματική ικανότητα» και ότι η γεωργική του εκμετάλλευση έχει, ενδεχομένως, «σκοπό εκσυγχρονισμού», τον οποίο θα προσδιόριζε ειδικότερα το κράτος μέλος. Αν παρέκαμπτε και αυτά τα εμπόδια, θα έπρεπε να δείξει ότι το σχέδιο ανάπτυξής του θα είχε εγκριθεί από κάποια αρχή την οποία το κράτος μέλος θα είχε διορίσει, λογικά, για την εξέταση των αιτήσεων των γεωργών. Ακόμα και αν ξεπερνούσε, όμως, όλα αυτά τα εμπόδια, δεν θα ήταν σε θέση να αναφέρει το είδος ή το ύψος των κινήτρων που θα είχε προβλέψει το κράτος μέλος για την περίπτωση του.

Επομένως, είμαι της γνώμης ότι, σε απάντηση στο ερώτημα 2, το Δικαστήριο πρέπει να αποφανθεί ότι η οδηγία 72/159/ΕΟΚ του Συμβουλίου δεν υποχρεώνει τα κράτη μέλη να δημιουργήσουν υπέρ των διοικουμένων δικαιώματα, τα οποία οι διοικούμενοι μπορούν να επικαλεστούν ενώπιον των δικαστηρίων.